

Ramon Llull

Blanquerna

Introducció i adaptació: Ivan Carbonell
Supervisió: Josep Enric Rubio

ELS NOSTRES AUTORS

bromera

BLANQUERNA
Ramon Llull

EXORDI I PRÒLEG

Senyor Déu gloriós, un en essència i tres en persones; en honor vostre, amb la vostra gràcia, virtut i benedicció, comença el *Llibre d'Evast i d'Aloma i de Blanquerna*, que ha sigut fet amb la intenció que els homes estimen, entenguen, recorden i servisquen el Déu ver-tader, senyor i creador de totes les coses.

A imatge de les cinc ferides que el nostre senyor Jesucrist patí en l'arbre de la vera creu per rescatar el seu poble de la servitud del diable i de la captivitat en què estava, volem dividir aquest llibre en cinc parts. Així, volem indicar la manera com han de comportar-se la gent d'aquests cinc estaments: el primer és l'estament del matrimoni; el segon és l'estament de la religió; el tercer és l'estament de la prelatura; el quart és de l'estament apostòlic, que és el del papa i el dels cardenals, i el cinqué és l'estament de la vida ermitana.

LLIBRE I DEL MATRIMONI D'EVAST I D'ALOMA

CAPÍTOL I. DEL MATRIMONI D'EVAST I D'ALOMA

En una ciutat hi havia un jove gentil, fill d'un noble burgés, que havia heretat moltes riqueses després de la mort de son pare, que l'havia criat i l'havia acostumat a les bones obres. Aquest jove s'anomenava Evast i era bona persona, noble de cor i atractiu, i sabia tant de lletres com de ciències, a més d'entendre bastant les Santes Escriptures.

Evast era un home molt desitjat a la ciutat pels religiosos i també pels homes seculars que desitjaven lligar-se a ell mitjançant matrimonis. En aquesta situació es trobava Evast, amb propostes d'entrar en religió per part dels religiosos i de fer casament per part dels seglars, quan medità una nit sobre la religió i sobre el matrimoni. A Evast li vingué el desig d'entrar en religió, per fugir dels plaers enganyosos d'aquest món, però recordà la fortuna que son pare li havia deixat i l'encàrrec que tenia de mantenir la gran casa i les grans almoines que son pare havia fet mentre vivia. Per totes aquestes raons, i com que era també el cap del

seu llinatge, s'inclinà pel matrimoni i es proposà que mentre estiguera casat donaria bon exemple i doctrina a tots aquells que es casen. Desitjà també tenir fills que serviren Déu i que heretarien els seus béns i quan això passara, ell podria servir Déu en un orde religiós abans de morir.

Quan Evast s'hagué decidit, digué als parents de més confiança que li buscaren a la ciutat alguna donzella que fóra de casa noble, ja que la noblesa de llinatge ennobleix el cor contra la maldat i l'engany. Volia que la seua dona fóra sana i ben formada, de manera que li poguera donar fills. Però sobretot Evast demanà als familiars que li buscaren una dona ben criada, humil i que els seus pares i ella estigueren contents i honrats amb la seua proposta de casament.

En aquella ciutat hi havia una dona honrada i molt ben educada la qual feia molt de temps que era vídua i que tenia una filla el nom de la qual era Aloma. Tenia fama a tota la ciutat de ser donzella recta que duia avant la casa de la mare i que era molt bona. Sa mare li donava poder perquè sabera mantenir i regir la casa quan estiguera casada, de manera que li encomanava faenes perquè no l'envaïra l'ociositat, ni li entraren pensaments folls que la inclinaren a obres vils. Totes les condicions que desitjava Evast en una dona les tenia Aloma i aquells que li buscaven dona li certificaren la idoneïtat d'Aloma. I per la voluntat del Senyor es va fer el casament d'Evast i d'Aloma.

El dia de les bodes d'Evast i d'Aloma va ser molt sonat a tota la ciutat i molts volgueren anar a retre'ls honors. Però Evast volgué donar exemple d'humilitat i els dos anaren a l'església amb poques persones per no pertorbar la missa. Vestiren robes humils i va ser un dia d'oració i de devoció; Evast i Aloma rentaren les mans i els peus a tretze pobres, als quals besaren a les mans i als peus i els vestiren amb robes netes. A la ciutat es va fer crida perquè tot pobre que volguera rebria almoïna i menjaria en aquella boda.

Molt de temps estigueren Evast i Aloma sense tenir fills i un dia s'esdevingué que Aloma pensà en la mort i recordà que la raó per la qual ella havia accedit al matrimoni havia sigut per tenir fills que foren servidors de Déu. Aleshores començà a plorar i el seu cor s'entristí adolorit. Entrà en un verger florit que tenia a sa casa i davall d'una bella font s'agenollà i plorà llargament, mentre demanava al sobirà Déu, senyor de tot quant és, que li volguera donar un fill que fóra el seu servent i que fera fora del seu cor la tristesa i l'angoixa. Mentre que així plorava Aloma i resava al Déu del cel i de la terra perquè escoltara les pregàries, Evast entrà al verger i la va veure plorant desconsolada.

—Aloma, per què ploreu i per què esteu trista? Hi ha alguna cosa que jo puga fer per consolar-vos? Em sorprén molt de veure-us plorar així i que la vostra cara sembla estar en tan gran tristesa de cor, perquè mai havia vist en vós cap senyal de desplaer, fins ara.

—Senyor Evast, mai abans d'estar en el vostre poder no havia tingut el meu cor un desig que m'estrenyera tant com ara de tenir fills. Seria una llàstima molt gran que per als béns que nosaltres posseïm no hi haguera hereu fill nostre. I per això, quan pense en la mort i veig que no tinc fills en els quals es perpetue aquesta casa i el bé i l'almoina que d'ella ix, no em puc abstenir de plorar, ni el meu cor amb cap cosa no es pot consolar.

—Aloma, per la virtut de Déu són creades totes les coses que hi ha al servei de l'home. Déu no vol donar a l'home moltes de les coses que desitja per tal que l'home conega el seu gran poder. L'home ha de tenir paciència i ha de sotmetre la seua voluntat a la voluntat de la divinitat.

Moltes altres bones raons i bells exemples li digué Evast a Aloma per tal de consolar-la i foragitar la tristesa de la seua ànima. I pel gran amor dels dos, Aloma es va consolar.

CAPÍTOL II. DEL NAIXEMENT I DE L'EDUCACIÓ DE BLANQUERNA

En caritat, paciència i humilitat estaven sempre Evast i Aloma. Els diumenges i en les grans festes, Evast anava als monestirs dels religiosos i cantava i lloava el Creador amb ells. El mateix feia Aloma als monestirs de religioses. També anaven pels hospitals servint els malalts,

visitaven els pobres i els feien almoïna en secret. I als fadrinets orfes els feien entrar en algun ofici per tal que quan foren majors la pobresa no els abocara al pecat.

Mentre que Evast i Aloma feien aquests béns i molts altres, Déu recordà el desig d'Aloma i li donà un fill bell el qual rebé el nom de Blanquerna. Gran va ser el plaer, el goig i l'alegria que Evast i Aloma tingueren pel naixement de Blanquerna. El dia que Blanquerna va nàixer, Evast anà a l'església per donar gràcies a Déu, pregà que el fill fóra bon serf de Déu i va fer gran almoïna als pobres de Jesucrist. Vuit dies després rebé Blanquerna el baptisme, amb padrins i padrines de vida santa perquè Déu afavorira Blanquerna. Evast va fer cantar missa solemne a un sant capellà el qual donà el sagrament del baptisme a Blanquerna, perquè aquest sagrament no l'ha de donar cap malvat pecador indigne, ja que és el principi del camí que mena a un repòs etern.

Blanquerna tingué una dida sana que s'encarregà d'ell, per tal que es criara amb sana llet; que per la mala llet hi ha infants malalts que perden les forces. La dida era honesta i duia bona vida i és que cal evitar que als infants els alleten dides malsanes i pecadores, que tinguen vicis o que tinguen corrompuda la qualitat de la

llet. Durant tot aquell any, Aloma no va donar cap altre menjar a Blanquerna que la llet, ja que per problemes de digestió, els infants en el primer any no poden digerir cap menjar que no siga la llet, ni tan sols sopes de pa mullat amb llet i oli o d'altres menjars semblants.

L'infant Blanquerna, doncs, estava ben diligentment criat i Aloma, sa mare, el vestia de tal manera que a l'hivern tenia un poc de fred i a l'estiu, un poc de calor, de manera que els elements que componen el cos humà s'acompanyaren amb el temps i el cos de l'infant s'equilibrara. D'aquesta manera tingué cura Aloma de Blanquerna fins que pogué anar a jugar amb els altres xics i no li evità res del que convé a l'edat dels infants, sinó que el deixà créixer fins als vuit anys naturalment.

Quan Blanquerna tingué vuit anys, son pare el va fer estudiar el contingut del llibre *Doctrina pueril*, en què es conta que al principi cal educar els fills en la llengua vulgar i se'ls ha de donar la doctrina i el coneixement dels articles de la fe: els deu manaments de la llei santa, els set sagraments de la santa mare Església, les set virtuts i els set pecats mortals, així com altres coses que es contenen en aquell llibre. A més, Blanquerna va ser lliurat a un mestre que el duia tots els dies al matí

a l'església i li ensenyava a pregar a Déu i a oir missa amb gran atenció. Després de missa, el duia a escola de música per tal que sabera seguir la missa cantada. Blanquerna aprenqué tanta gramàtica que sabia parlar i entendre el llatí, a més d'aprendre lògica, retòrica i filosofia natural per saber la ciència de la medicina, que permet conservar la sanitat del cos. També aprenqué teologia per conèixer, amar i servir Déu, i regir la seua ànima cap al paradís.

Evast criava Blanquerna amb temor i amor, perquè en aquestes dues virtuts han de ser alimentats els joves i, segons l'edat, també amb dejunis, oració, confessió, almoïna i en humilitat de paraules i de vestits, i se'ls ha de fer anar amb bones companyies.

CAPÍTOL III. DE LA QÜESTIÓ QUE LI PLANTEJÀ EVAST A BLANQUERNA

Evast recordà els temps en què desitjava entrar en religió i volgué provar si Blanquerna sabia ocupar-se d'ell mateix i regir la casa, ja que així ell i Aloma podrien entrar en religió. Mentre ho pensava, Blanquerna arribà d'escola. Era molt jove, gentil i agradable de veure. Tenia divuit anys, estava molt ben ensenyat i era molt obedient als seus pares.

–Estimat fill –digué Evast–, vull que contestes a aquesta qüestió: en un castell prop d'aquesta ciutat al qual s'entrava a través d'un gran bosc s'esdevingué que un ballester hi anà a caçar cérvols, cabirols i altres bèsties, com acostumava. Ell ferí un cérvol amb una fletxa i el seguí tot el dia, però no el trobà. Quan tornava a la ciutat es trobà un paranyer que duia la fletxa a la mà. Li preguntà on l'havia trobada i el parador digué que en un cérvol que havia trobat mort i havia venut a uns carnisser. Ara vull saber com jutjaries a qui pertanyia el cérvol i si haurien de dividir-se el profit obtingut.

Blanquerna respongué:

–Senyor, sabeu que la intenció és més forta que la casualitat i per intenció va ser mort el cérvol que el paranyer va trobar per casualitat. Per dret i justícia cal adjudicar el cérvol al ballester, perquè, contràriament, la casualitat seria la vencedora. Però el ballester ha de provar primer que la sageta és seua i no d'un altre ballester.

Blanquerna també digué que el carnisser tenia dret sobre el cérvol:

–Perquè segons el costum del seu ofici, l'ha comprat creient que era del paranyer, per tant, seria una gran injustícia que el carnisser no obtinguera guany quan no tenia intenció de fer mal.

–Digues-me, fill meu, el ballester comet pecat si no dóna alguna cosa al paranyer i mereixeria anar a l'infern? –preguntà Evast.

Blanquerna contestà de seguida:

—Senyor, hi ha pecats mortals i venials. Per no usar la cortesia i la caritat cometria pecat venial, que no comporta dany perdurable, però sí que tindria menys glòria al cel.

Totes aquestes qüestions i moltes altres plantejava Evast al seu fill i a totes contestava perfectament. Quan Evast veié que Blanquerna estava així d'il·luminat en ciència i bons costums, n'estigué molt content i entrà en una capella que tenia a casa, s'agenollà davant l'altar, féu el senyal de la santa creu i digué aquestes paraules:

—Senyor Déu gloriós, no has oblidat el teu servidor. Beneït sigues, Senyor, que m'has donat satisfacció a través del meu fill Blanquerna, a qui podré encomanar els meus béns perquè Aloma i jo servim en l'orde de la religió, per recordar la teua santa passió i per plorar els nostres pecats, les nostres culpes i els nostres errors.

CAPÍTOL IV. DEL DEBAT ENTRE ÈVAST I ALOMA, QUE NO VOLIA QUE ELL ENTRARA EN RELIGIÓ

Evast pensava molt en com descobriria a Aloma el seu cor i el que desitjava fer. Pensà també com la podria induir a entrar ella també en religió, perquè dubtava molt que ella